

Поточний стан підготовки законопроекту 10449 до другого читання

Кому надається відстрочка:

- заброньованим
- визнаним особами з інвалідністю або відповідно до висновку військово-лікарської комісії тимчасово непридатними до військової служби за станом здоров'я на термін 6—12 місяців
- жінкам та чоловікам, на утриманні яких перебувають троє і більше дітей віком до 18 років, крім тих, які мають заборгованість із сплати аліментів
- жінкам та чоловікам, які мають дитину (дітей) віком до 18 років, якщо другий з батьків такої дитини (дітей) помер, позбавлений батьківських прав, визнаний зниклим безвісти або безвісно відсутнім, оголошений померлим, відбуває покарання у місцях позбавлення волі, а також коли особа самостійно виховує та утримує дитину за рішенням суду або запис про батька такої дитини здійснений на підставі частини першої статті 135 Сімейного кодексу України;
- жінкам та чоловікам, опікунам, піклувальникам, прийомним батькам, батькам-вихователям, які виховують дитину з інвалідністю віком до 18 років;
- жінкам та чоловікам, опікунам, піклувальникам, прийомним батькам, батькам-вихователям, які виховують дитину, хвору на тяжкі хвороби;
- жінкам та чоловікам, на утриманні яких перебуває повнолітня дитина, яка є особою з інвалідністю I чи II групи;
- усиновлювачам, на утриманні яких перебуває дитина (діти), яка (які) до моменту усиновлення була (були) дитиною-сиротою (дітьми-сиротами) або дитиною (дітьми), позбавленою (позбавленими) батьківського піклування, віком до 18 років, опікунам, піклувальникам, прийомним батькам, батькам-вихователям, патронатним вихователям, на утриманні яких перебуває дитина-сирота (діти-сироти) або дитина (діти), позбавлена (позбавлені) батьківського піклування, віком до 18 років;
- зайнятим постійним доглядом за хворою дружиною (чоловіком), дитиною та/або своїми батьком чи матір'ю (батьком чи матір'ю дружини (чоловіка), якщо вона сама потребує постійного догляду за висновком медико-соціальної експертної комісії чи лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я, померла (загинула), визнана зниклою безвісти або безвісно відсутньою, оголошена померлою, і батько чи мати дружини не має інших працездатних членів сім'ї, які зобов'язані та можуть здійснювати за ними догляд), які за висновком медико-соціальної експертної комісії чи лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я потребують постійного догляду;
- опікунам особи, визнаної судом недієздатною;
- які мають дружину (чоловіка) з числа осіб з інвалідністю I чи II групи;

- які мають дружину (чоловіка) з числа осіб з інвалідністю III групи, встановленої внаслідок онкологічного захворювання, відсутності кінцівок (кінцівки), кистей рук (кисті руки), стоп ніг (стопа ноги), одного з парних органів, або за наявності у особи з інвалідністю III групи онкологічного захворювання, психічного розладу, церебрального паралічу або інших паралітичних синдромів;
- які мають одного із своїх батьків з інвалідністю I чи II групи, або одного з батьків дружини (чоловіка) з числа осіб з інвалідністю I чи II групи за умови відсутності інших осіб, які не є військовозобов'язаними та відповідно до закону зобов'язані їх утримувати (крім випадків, якщо такі особи самі є особами із інвалідністю, потребують постійного догляду, перебувають під арештом (крім домашнього арешту), відбувають покарання у вигляді обмеження чи позбавлення волі). У разі відсутності невійськовозобов'язаних осіб здійснювати догляд за особою з інвалідністю I чи II групи може лише одна особа з числа військовозобов'язаних за вибором такої особи з інвалідністю;
- членам сім'ї другого ступеню споріднення особи з інвалідністю I або II групи, зайняті постійним доглядом за нею (не більше одного та за умови відсутності членів сім'ї першого ступеню споріднення або якщо члени сім'ї першого ступеню споріднення самі потребують постійного догляду за висновком медико-соціальної експертної комісії чи лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я). У разі відсутності членів сім'ї першого та другого ступеню споріднення норма цього абзацу поширюється на членів сім'ї третього ступеню споріднення особи з інвалідністю I або II групи;
- жінкам та чоловікам, які мають дитину (дітей) віком до 18 років і чоловіка (дружину), який (яка) проходить військову службу;
- керівникам міністерств та їх заступникам, керівникам державних органів, органів державного управління, юрисдикція яких поширюється на всю територію України;
- народним депутатам України, депутатам Верховної Ради Автономної Республіки Крим;
- суддям, суддям Конституційного Суду України, членам Вищої ради правосуддя, членам Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, керівнику Служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя, його заступнику, дисциплінарним інспекторам Вищої ради правосуддя;
- Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини;
- Голові та іншим членам Рахункової палати;
- працівникам органів військового управління (органів управління), військових частин (підрозділів) Міністерства оборони України, Збройних Сил України, Державної спеціальної служби транспорту, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, Управління

державної охорони України, апарату Міністерства внутрішніх справ України, дипломатичні службовці, які займають дипломатичні посади, Міністерства закордонних справ України, а також особи, які мають дипломатичний ранг Надзвичайний і Повноважний Посол, та експерти установ експертної служби Міністерства внутрішніх справ України;

- державним службовці, які готують висновки до проектів нормативно-правових актів, проводять їх фахову, наукову, юридичну експертизу та/або експертизу прийнятих нормативно-правових актів, державні службовці, які безпосередньо виконують функції із забезпечення кібербезпеки, кіберзахисту та безпеки інформаційних технологій, роботи з розроблення програмного забезпечення, адміністрування баз даних, впровадження та підтримки новітніх інформаційно-комунікаційних технологій в органах, що забезпечують діяльність Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України;

- іншим військовозобов'язаним або окремим категоріям громадян у передбачених законом випадках

Призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період не підлягають також:

- здобувачі професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, які навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти і здобувають рівень освіти, що є вищим за раніше здобутий рівень освіти у послідовності, визначеній у частині другій статті 10 Закону України “Про освіту”, а також докторанти та особи, зараховані на навчання до інтернатури;

- наукові і науково-педагогічні працівники закладів вищої та фахової передвищої освіти, наукових установ та організацій, які мають науковий ступінь, і педагогічні працівники закладів фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти, закладів загальної середньої освіти, за умови що вони працюють відповідно у закладах вищої чи фахової передвищої освіти, наукових установах та організаціях, закладах професійної (професійно-технічної) чи загальної середньої освіти за основним місцем роботи не менш як на 0,75 ставки;

- жінки та чоловіки, чиї близькі родичі (чоловік, дружина, син, донька, батько, мати або рідний (повнорідний) брат чи сестра) загинули або пропали безвісти під час проведення антитерористичної операції з числа: військовослужбовців або працівників, що захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, які загинули або пропали безвісти під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення;

працівників підприємств, установ, організацій, які залучалися до забезпечення проведення антитерористичної операції та загинули або пропали безвісти під час забезпечення проведення антитерористичної операції;

осіб, які загинули або пропали безвісти під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення у складі добровольчих формувань, за умови що в подальшому такі добровольчі формування були включені до складу військових формувань та правоохоронних органів;

жінки та чоловіки, чий близькі родичі (чоловік, дружина, син, донька, батько, мати або рідний (повнорідний) брат чи сестра) загинули або пропали безвісти під час здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії під час дії воєнного стану;

члени сімей (чоловік, дружина, син, донька, батько, мати, рідний (повнорідний) брат чи сестра) осіб, яким посмертно присвоєно звання Герой України за громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, самовіддане служіння Українському народові, виявлені під час Революції Гідності (листопад 2013 року - лютий 2014 року).

Підлягають мобілізації тільки за бажанням:

- особи з інвалідністю (на військову службу за контрактом)
- особи, звільнені з полону
 - особи, віком до 25 років, які пройшли базову загальновійськову підготовку чи базову військову службу

Нові підстава для звільнення з військової служби:

- які побували в полоні (недобровільно)
- яким встановлено інвалідність
- які призначені (обрані) на посаду судді, судді Конституційного Суду України, члена Вищої ради правосуддя, члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, керівника Служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя, його заступника, дисциплінарного інспектора Вищої ради правосуддя
- які обрані народним депутатом України, депутатом Верховної Ради Автономної Республіки Крим (якщо військовослужбовці не висловили бажання продовжувати військову службу)
- генерали за рішенням військового керівництва
- у яких закінчився строк дії контракту, укладеного під час дії воєнного стану

Підстави для звільнення за сімейними обставинами, зокрема під час дії воєнного стану, визначаються Законом (зараз і Закон і Кабмін – є розбіжності). Можуть скористатися:

- військовослужбовці-жінки — у зв'язку з вагітністю;
- військовослужбовці-жінки, які перебувають у відпустці для догляду за дитиною;

- дружина, якщо обоє із подружжя проходять військову службу і мають дитину (дітей) віком до 18 років;
- перебування на утриманні у військовослужбовця трьох і більше дітей віком до 18 років, крім тих, які мають заборгованість із сплати аліментів;
- військовослужбовці, які мають дитину (дітей) віком до 18 років, якщо другий з батьків такої дитини (дітей) помер, позбавлений батьківських прав, визнаний зниклим безвісти або безвісно відсутнім, оголошений померлим, відбуває покарання у місцях позбавлення волі, а також коли особа самостійно виховує та утримує дитину за рішенням суду або запис про батька такої дитини здійснений на підставі частини першої статті 135 Сімейного кодексу України;
- військовослужбовці, які є усиновлювачами, на утриманні яких перебуває дитина (діти), яка (які) до моменту усиновлення була (були) дитиною-сиротою (дітьми-сиротами) або дитиною (дітьми), позбавленою (позбавленими) батьківського піклування, віком до 18 років, опікунами, піклувальниками, прийомними батьками, батьками-вихователями, патронатними вихователями, на утриманні яких перебуває дитина-сирота (діти-сироти) або дитина (діти), позбавлена (позбавлені) батьківського піклування, віком до 18 років;
- виховання військовослужбовцем дитини з інвалідністю віком до 18 років, у разі відсутності інших осіб, які зобов'язані її виховувати;
- утримання військовослужбовцем повнолітньої дитини, яка є особою з інвалідністю I чи II групи;
- виховання військовослужбовцем дитини, хворої на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісні орфанні захворювання, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, дитини, яка отримала тяжку травму, потребує трансплантації органа, потребує паліативної допомоги, що підтверджується документом, виданим лікарсько-консультативною комісією закладу охорони здоров'я в порядку та за формою, встановленими центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, але якій не встановлено інвалідність за умови, що такі особи не мають інших працездатних осіб, зобов'язаних відповідно до закону їх утримувати;
- необхідність здійснювати постійний догляд за дружиною (чоловіком) з числа осіб з інвалідністю I чи II групи;
- необхідність здійснювати догляд за дружиною (чоловіком) з числа осіб з інвалідністю III групи, встановленої внаслідок онкологічного захворювання, відсутності кінцівок (кінцівки), кистей рук (кисті руки), стоп ніг (стопи ноги), одного з парних органів, або за наявності у дружини (чоловіка) з числа осіб з інвалідністю III групи онкологічного

захворювання, психічного розладу, церебрального паралічу або інших паралітичних синдромів;

- необхідність здійснювати постійний догляд за одним із своїх батьків чи батьків дружини (чоловіка), який є особою з інвалідністю I чи II групи за умови відсутності інших членів сім'ї першого чи другого ступеню споріднення такої особи або якщо інші члени сім'ї першого чи другого ступеню споріднення самі потребують постійного догляду за висновком медико-соціальної експертної комісії чи лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я;

- у зв'язку з необхідністю здійснення опіки над особою, визнаною судом недієздатною за умови, що за такою особою не здійснюється піклування (опіка) іншими особами;

- якщо їхні близькі родичі (чоловік, дружина, син, донька, батько, мати або рідний (повнорідний) брат чи сестра) загинули або пропали безвісти під час безпосередньої участі у антитерористичній операції, а також під час забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії проти України під час дії воєнного стану;

- якщо їхнім близьким родичам (чоловік, дружина, син, донька, батько, мати, рідний (повнорідний) брат чи сестра) посмертно присвоєно звання Герой України за громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, самовіддане служіння Українському народові, виявлені під час Революції Гідності (листопад 2013 року - лютий 2014 року)";

Запровадження базової військової служби:

- прибираємо строкову службу
- всі звільнені строковики переходять в мобілізаційний ресурс відповідно до загальних правил (з 25 років)

Підготовка до захисту Вітчизни (вишкіл):

- вводиться базова загальновійськова підготовка
- вводиться базова військова служба за бажанням до 25 років для тих, хто не пройшов базову загальновійськову підготовку
- хто не пройшов підготовку, проходить її під час мобілізації

Процес мобілізації:

- Місцеві державні органи, адміністрації зобов'язані, а не сприяють мобілізації, як раніше.
- Мобілізація транспортних засобів - уточнення. Для громадян – у разі наявності у власності більше одного транспортного засобу можуть мобілізувати.

- Громадяни, які перебувають на військовому обліку, в добровільному порядку реєструють свій електронний кабінет призовника, військовозобов'язаного чи резервіста.

Воєнний стан:

- Обмеження прав ухилаєнтів. Встановлення тимчасових обмежень ухилаєнтів за позовом територіального центру комплектування та соціальної підтримки про виконання обов'язку (обов'язків) військовозобов'язаним, резервістом у праві керування транспортними засобами, крім випадків коли встановлення такого обмеження позбавляє особу основного законного джерела засобів для існування або транспортний засіб використовується у зв'язку з інвалідністю чи перебуванням на утриманні особи з інвалідністю I, II групи, визнаної в установленому порядку, або дитини з інвалідністю.

- Посилення участі національної поліції.

Нові обов'язки військовозобов'язаних громадян:

- Пройти медогляд під час мобілізації.

- Уточнити свої дані в ЦНАП / ТЦК СП / електронний кабінет військовозобов'язаного. Мобілізувати в ЦНАПі не можуть! Тільки уточнити дані.

- Постійно носити з собою військово-обліковий документ (ВОД) під час дії воєнного стану.

Державна служба:

- Прийняття на державну службу тільки у разі якщо проходив базову військову службу або військову службу (крім непридатних до військової служби)

- Призначення на посаду прокурора тільки у разі якщо проходив базову військову службу або військову службу (крім непридатних до військової служби)

- Відбір в поліцію тільки після проходження базової загальновійськової підготовки або військової служби

Бронювання:

- в органах державної влади, інших державних органах, органах місцевого самоврядування на посадах:

державної служби категорії "А", голів обласних, районних, районних у місті (у разі створення) рад, сільських, селищних, міських голів - усі військовозобов'язані;

державної служби категорії "Б", "В", в органах місцевого самоврядування

- не більше 50 відсотків кількості військовозобов'язаних цих категорій у зазначених органах;

- в органах державної влади, інших державних органах, Національній поліції України, Національному антикорупційному бюро України, Державному бюро розслідувань, органах прокуратури, Бюро економічної безпеки України, Державній службі України з надзвичайних ситуацій, Державній кримінально-виконавчій службі України, Службі судової охорони, в судах, установах системи правосуддя та органах досудового розслідування (за виключенням військовозобов'язаних, зазначених у пункті 1 цієї частини), а також на штатних посадах патронатних служб державних органів, юрисдикція яких поширюється на всю територію України;
- на підприємствах, в установах і організаціях, яким встановлено мобілізаційні завдання (замовлення), у разі якщо це необхідно для виконання встановлених мобілізаційних завдань (замовлень);
- на підприємствах, в установах і організаціях, які є критично важливими для забезпечення потреб Збройних Сил України, інших військових формувань або функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період, у тому числі кінцеві бенефіціарні власники таких підприємств, які не є їх працівниками. Критерії та порядок, за якими здійснюється визначення підприємств, установ і організацій, які є критично важливими для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період, а також критично важливими для забезпечення потреб Збройних Сил України, інших військових формувань в особливий період, встановлюються Кабінетом Міністрів України
- Перегляд заброньованих осіб
- Обов'язок органів державної влади, інших державних органів, що здійснюють бронювання, оформити відстрочку від призову на військову службу під час мобілізації у територіальному центрі комплектування та соціальної підтримки

Військовий облік:

- Військовий облік за кордоном — визначає КМУ.
- Вчинення консульських дій у закордонних дипломатичних установах України в умовах воєнного стану за заявами громадян України чоловічої статі віком від 18 до 60 років, які не оновили персональні дані у строки, визначені цим Законом, здійснюється за умови одночасного їх оновлення.
- оформлення паспорта громадянина України та паспорта громадянина України для виїзду за кордон розміщеним за межами України відокремленим підрозділом (філією, представництвом) державного підприємства, що належить до сфери управління Державної міграційної служби, громадянам України чоловічої статі віком від 18 до 60 років здійснюється за умови наявності у вказаних осіб військово-облікових документів.

Рекрутинг:

- Рекрутинг в ЦНАПі, центрах зайнятості та центрах рекрутингу (тільки добровільно)
- Прямий призов у військові частини через рекрутинг.

Військова служба:

- Мобілізований під час підготовки — рекрут (не можна задіяти, крім підготовки; визначаються можливості, фізична спроможність, фактична придатність; менше грошове забезпечення). Повністю прибирається можливість відправити громадянина непідготовленим на фронт. Якщо рекрут не проходить етап підготовки, то його можна звільнити без додаткових витрат для держави.
- Базова військова служба – рекрут.
- Можливість проходження військової служби за призовом засуджених осіб, які звільнені від відбування покарання з випробуванням, крім тих, хто засуджений за вчинення злочинів проти основ національної безпеки України

Соціальний захист:

- Відпустка 90 днів (без поділу на частини) після полону для тих, хто продовжує служити.
- Збереження виплат (в тому числі добових) для військовослужбовців, які виведені у розпорядження у зв'язку з потребою у тривалому лікуванні (в тому числі за кордоном), а також у зв'язку з перебуванням у відпустці для лікування у зв'язку з хворобою або відпустці для лікування після поранення (контузії, травми або каліцтва)
- Встановлення виплати винагороди та додаткової відпустки (до 15 календарних днів на рік) за знищене (захоплене) озброєння та військову, бойову (спеціальну, спеціалізовану) техніку
- Право військовослужбовців, які уклали перший контракт, на отримання сертифікату на купівлю транспортного засобу
- Закріплення на рівні Закону виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) військовослужбовця в період дії воєнного стану у розмірі 15 млн. грн

В прикінцевих положеннях визначаємо, що:

- громадяни чоловічої статі, які мають спеціальні звання (класні чини) та проходять службу в Національній поліції України, Державному бюро розслідувань, Службі судової охорони, Бюро економічної безпеки України, Державній службі України з надзвичайних ситуацій, Державній кримінально-виконавчій службі України, Національному антикорупційному бюро України, органах прокуратури, центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику,

центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, зобов'язані протягом 60 днів з дня набрання чинності цим Законом стати на військовий облік військовозобов'язаних у територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки за своїм місцем проживання;

- громадяни України, які були зняті з військового обліку у зв'язку із вибуттям за межі України на строк більше трьох місяців, зобов'язані протягом 30 днів з дати набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України, що визначає особливості ведення військового обліку громадян України, які постійно або тимчасово перебувають за кордоном, стати на військовий облік громадян України;

- громадяни України, які перебувають на військовому обліку, зобов'язані протягом 60 днів з дня набрання чинності цим Законом уточнити адресу проживання, номери засобів зв'язку, адреси електронної пошти (за наявності електронної пошти) та інші персональні дані:

у разі перебування на території України – шляхом прибуття самостійно до територіального центру комплектування та соціальної підтримки за місцем перебування на військовому обліку чи за своїм місцем проживання, або до центру надання адміністративних послуг, або через електронний кабінет призовника, військовозобов'язаного, резервіста (за наявності);

у разі перебування за кордоном – шляхом повідомлення на офіційну електронну адресу або на офіційний номер телефону, які зазначені на офіційному сайті територіального центру комплектування та соціальної підтримки за місцем перебування на військовому обліку або через електронний кабінет призовника, військовозобов'язаного, резервіста (за наявності);

- звільнені зі служби громадяни чоловічої статі віком від 18 до 60 років, які мають спеціальні звання (класні чини), в тому числі у зв'язку із виходом на пенсію, з Міністерства внутрішніх справ України, Національного антикорупційного бюро України, Національної поліції України, Державного бюро розслідувань, органів та підрозділів цивільного захисту, Державної кримінально-виконавчої служби України, Служби судової охорони, органів прокуратури, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, Бюро економічної безпеки України зобов'язані протягом 60 днів з дня набрання чинності цим Законом стати на військовий облік військовозобов'язаних у територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки за своїм місцем проживання;

- військовозобов'язані працівники центрального органу виконавчої влади із спеціальним статусом, на який покладається попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття корупційних та інших кримінальних правопорушень, віднесених до його підслідності та державного правоохоронного органу, на який покладаються завдання щодо

запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування кримінальних правопорушень, віднесених до його компетенції не підлягають призову на військову службу під час мобілізації;

- у період дії воєнного стану у зв'язку із службовою необхідністю військовослужбовці можуть бути призначені за рішенням керівника розвідувального органу чи Голови Служби безпеки України на нижчі посади в розвідувальному органі чи в Службі безпеки України, а також направлені для подальшого проходження військової служби з розвідувального органу чи Служби безпеки України до Збройних Сил України та інших військових формувань за погодженням між розвідувальним органом чи Службою безпеки України та відповідним військовим формуванням з виключенням із списків особового складу розвідувального органу чи Служби безпеки України, з якого вибули, та включенням до списку особового складу формування, до якого прибули, з подальшою перепідготовкою (допідготовкою);

- громадяни України, які навчаються у закладах освіти та мали право на відстрочку на час навчання, у разі втрати цього права відповідно до статті 23 Закону України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію” зберігають таке право до завершення поточного навчального року;

- базова загальновійськова підготовка, яка визначена статтею 10¹ Закону України “Про військовий обов’язок і військову службу”, розпочинається з **1 вересня 2025 року**:

для громадян, які здобувають вищу освіту, — в закладах вищої освіти всіх форм власності, а також закладах освіти із специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських;

для громадян, які планують вступити вперше на державну службу, службу в органах місцевого самоврядування, зайняти посади в органах прокуратури, а також інших громадян (за бажанням) — у навчальних частинах (центрах) Збройних Сил України;

- вимоги до кандидатів на посади державної служби, служби в органах місцевого самоврядування, прокурорів, щодо проходження ними базової загальновійськової підготовки або військової служби, зазначені у частині **п’ятій** статті 19 Закону України “Про державну службу”, частинах першій-третьій та п’ятій статті 27 Закону України “Про прокуратуру”, підпункті 9 пункту 2 розділу II “Прикінцеві положення” цього Закону, набувають чинності з **дня, наступного за днем припинення (скасування) воєнного стану, але не раніше ніж** через один рік після запровадження базової загальновійськової підготовки;

- на службу в органи місцевого самоврядування вперше не може вступити особа чоловічої статі віком до 60 років, яка не пройшла базову загальновійськову підготовку або військову службу, **крім осіб, визнаних** за станом здоров’я непридатними до проходження військової служби;

- положення частини сьомої статті 6 Закону України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію” не поширюється на транспортні засоби та

техніку, які призначені для доукомплектування Збройних Сил України та інших військових формувань в особливий період та перебувають на військовому обліку у територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки, та які на дату опублікування цього Закону були передані в оренду (лізинг) або надані як предмет застави для виконання зобов'язань за договорами про надання кредиту та гарантії перед банківською установою;

- вимоги, зазначені у частині шостій статті 22 Закону України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію" щодо здійснення уповноваженими представниками територіального центру комплектування та соціальної підтримки фото- і відеофіксації процесу пред'явлення та перевірки документів із застосуванням технічних приладів та засобів фото- та відеофіксації, набирають чинності через 3 місяці з дня опублікування цього Закону;

- військово-обліковий документ, що визначає належність його власника до військового обов'язку, виданий до дня набрання чинності цим Законом, є чинним та не потребує обов'язкової заміни у випадку (з підстав) затвердження органом державної влади нової форми військово-облікового документа;

- під час дії воєнного стану, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, з метою забезпечення належного виконання повноважень народних депутатів України може бути заброньовано не більше, ніж два помічники-консультанти відповідного народного депутата України.

Кабінету Міністрів України забезпечити:

- функціонування при центрах надання адміністративних послуг та центрах зайнятості рекрутерів для залучення на військову службу;

- перегляд порядку бронювання військовозобов'язаних із урахуванням вимог цього Закону та прийняти відповідні нормативно-правові акти;

- залучення під час дії воєнного стану до логістичного забезпечення діяльності військ (сил) підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності;

- створення та функціонування електронного кабінету призовника, військовозобов'язаного чи резервіста;

- запровадження автоматизований обмін даними між Єдиним державним реєстром призовників, військовозобов'язаних та резервістів і Централізованим банком даних з проблем інвалідності та/або надати органам ведення зазначеного Реєстру онлайн-доступу до вказаного банку даних

- прийняття нормативно-правових актів, що впливають із частин четвертої і п'ятої статті 6 Закону України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію", та розробити і внести на розгляд Верховної Ради України

законопроекти щодо удосконалення механізмів ротації військовослужбовців в умовах дії воєнного стану, їх звільнення з військової служби та медико-соціальної реабілітації

- вжиття заходів спільно з правоохоронними органами на виконання рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 серпня 2023 року, введеного в дію Указом Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 серпня 2023 року «Про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України» від 12 вересня 2023 року № 576/2023 щодо перевірки обґрунтованості рішень медико-соціальних експертних комісій щодо встановлення інвалідності громадянам України чоловічої статі віком від 25 до 50 років, яким після 24 лютого 2022 року до дня набрання чинності цим Законом вперше встановлено інвалідність II та III груп (крім тих, кому інвалідність II та III груп встановлено у порядку підвищення/зменшення групи інвалідності та/або за наслідками захворювань, поранень (травм, контузій, каліцтв), одержаних під час захисту Вітчизни, а також відсутності кінцівки, кистей рук (кисті руки), стоп ніг (стопи ноги), одного з парних органів, або наявності онкологічного захворювання, інтелектуальних чи психічних розладів, церебрального паралічу або інших паралітичних синдромів, причини інвалідності з дитинства)